

**NARVIK
KOMMUNE**

Teknisk

Forvaltningsplan for elg - UTKAST

Narvik kommune 2026 - 2031

Innholdsfortegnelse

Kommunale mål for elgforvaltningen i Narvik.....	3
Status.....	3
Roller og ansvar i hjorteviltforvaltningen.....	3
Kommunens ansvar og oppgaver.....	3
Grunneierens ansvar og oppgaver.....	4
Overordnede kommunale mål.....	4
Bestandsstruktur og -kvalitet.....	4
Konflikthåndtering.....	4
Konkrete mål for elgforvaltningen.....	5
Virkemidler for måloppnåelse i elgforvaltningen.....	5
Jakt og forvaltningsansvar.....	5
Bestandsutvikling og -kvalitet.....	5
Kjønnfordeling.....	6
Samarbeid og struktur.....	6
Bestandsplanbasert forvaltning.....	7
Krav til bestandsplanområdet og planen.....	7
Nedklassifisering av dyr.....	8
Vesentlige avvik.....	8
Vald utenfor bestandsplanområde.....	9
Registreringsrutiner.....	9
Kontrollrutiner.....	9
Jakttid.....	9
Samarbeid.....	10
Kassering av dyr.....	10
Ettersøk.....	10
Ettersøk i kommunal regi.....	10
Kunstig lys på ettersøk.....	10
Vedlegg:.....	12
Frister.....	12

Kommunale mål for elgforvaltningen i Narvik

Status

Elgbestanden i Narvik kommune vurderes som stabil, men noe økende. Bestandens produktivitet er svakt økende, der “sett kalv pr ku” og “sett kalv pr kalvku” viser dette. Slaktevektene for kalver og ungdyr er svakt synkende, noe som viser at også kondisjonen til bestanden kan være synkende. Parameterne “sett elg pr jegerdag” og “felt elg pr jegerdag” er i perioden 2020 - 2025 økende. Dette kan indikere at elgbestanden er økende i kommunen.

Avskytingen har i perioden 2020-2025 ligget stabilt rundt 280 felling pr. år. I 2025 ble det en økning på felte dyr med totalt 292 felling. Deler av vald Russviktinden ligger i Hamarøy kommune, men disse områdene forvaltes av Narvik kommune. Dette arealet ligger nord for Hellmobotn i Hamarøy kommune.

Antall trafikkdrepte elg i samme periode har vært svakt økende, med unntak av 2025 som hadde en vesentlig reduksjon sammenlignet med foregående år.

Roller og ansvar i hjorteviltforvaltningen

Hjorteviltforvaltningen er et delt ansvar mellom kommunen som forvaltningsmyndighet og grunneierne som utøvere av jaktretten.

Kommunens ansvar og oppgaver

Kommunen er den sentrale forvaltningsmyndigheten og har det overordnede ansvaret for å sikre en bærekraftig forvaltning i henhold til lov og forskrift. Kommunens oppgaver omfatter:

- **Målsetting:** Etablere overordnede mål for utviklingen av elgbestanden i kommunen.
- **Interesseavveining:** Ivareta og balansere ulike samfunnsinteresser, som for eksempel:
 - Jordbruk og skogbruk.
 - Trafikksikkerhet (påkjørslar).
 - Naturmangfold og andre offentlige interesser.
- **Forvaltningsvedtak:** Treffe nødvendige vedtak for å regulere jakten:
 - Fastsette minsteareal.
 - Godkjenne vald og bestandsplanområder.
 - Godkjenne bestandsplaner.
 - Tildeler fellingskvoter.
 - Behandle søknader om skadefelling.

Grunneierens ansvar og oppgaver

Grunneieren har den eksklusive retten til å utøve jakt på sine arealer og er sentral i den praktiske gjennomføringen av forvaltningen. Grunneierens oppgaver omfatter:

- **Jaktrett:** Innehar eneretten til jakt på egne arealer.
- **Organisering og samarbeid:**
 - Samarbeide om hjorteviltforvaltningen gjennom etablering av vald og bestandsplanområder.
 - Organisere jakten gjennom jaktfelt.
- **Planarbeid:** Utarbeide bestandsplaner som er i tråd med de kommunale målsettingene for bestandsutviklingen.

Overordnede kommunale mål

Narvik kommunes forvaltningsplan for elg har som hovedformål å sikre en bærekraftig forvaltning som ivaretar både viltets biologiske kvalitet og samfunnsinteresser. Målsettingene er delt i områdene bestandsstruktur og -kvalitet og konflikthåndtering.

Bestandsstruktur og -kvalitet

Det overordnede målet er å etablere en elgbestand med høy biologisk kvalitet.

- **Bestandsstabilitet og kondisjon:** Narvik kommune tilstreber en stabil elgbestand sett kommunen samlet. Et sentralt delmål er å øke bestandens kondisjon i planperioden.
- **Høy produktivitet og gjennomsnittsalder:** Målet er å oppnå en høyproduktiv elgstamme karakterisert ved høy gjennomsnittsalder og god kondisjon. Dette skal gi et stort høstningsverdig overskudd som er en verdifull avkastning for grunneiere, jaktinteresser og som matressurs.

Konflikthåndtering

Forvaltningen skal minimere negative påvirkninger på samfunnet og næringslivet.

- **Redusert konfliktnivå:** Elgbestanden i Narvik skal forvaltes slik at den er i minst mulig konflikt med sentrale samfunnsinteresser, spesielt:
 - **Jordbruk og skogbruk:** Redusere skader på jord- og skogbruksarealer.
 - **Trafikksikkerhet:** Redusere antall viltulykker i forbindelse med trafikk på vei og bane.

Konkrete mål for elgforvaltningen

	Gjennomsnitt 2020-2025	Mål	Virkemidler
Sett elg pr. jegerdag	1,20	Redusere	Redusere minsteareal
Sett ku pr. okse	1,73	<1,7	50/50 kjønnsfordeling i avskytingen på alle kategorier.
Sett kalv pr ku	0,62	Øke	Høy avskyting av kalv og små individer.
Sett kalv pr. kalvku	1,21	Øke	Høy avskyting av kalv og små individer.
Slaktevekt kalver	63,7	Øke	Høy avskyting av kalv og små individer.
Slaktevekt ungdyr	132,8	Øke	Høy avskyting av kalv og små individer.
Trafikkdrept elg	17	Redusere	Sikringstiltak. Informasjon. Endre vinterbestanden
Konflikt med landbruket	Liten, men til stede i enkelte områder i kommunen	Holdes lav	Veiledning om skadeforebygging.

Virkemidler for måloppnåelse i elgforvaltningen

For å styre elgbestanden og oppfylle de kommunale målene, benyttes følgende virkemidler og strategier:

Jakt og forvaltningsansvar

- **Hovedvirkemiddel:** Jakt er det viktigste virkemiddelet for å styre elgbestanden.
- **Forankring av mål:** Grunneiers jaktrett og forvaltningsrett benyttes for å oppfylle de kommunale målene for elgforvaltning.
- **Lokal tilpasning:** Valdenes lokalkunnskap og erfaring benyttes for å sikre lokalt engasjement og lokal tilpassing i den kommunale forvaltningen.
- **Minsteareal:** I områder der det er behov for å redusere elgbestanden vil det være nødvendig å redusere minstearealet.

Bestandsutvikling og -kvalitet

Et delmål er å øke både slaktevekter og kalveproduksjonen ved å øke gjennomsnittsalderen i elgbestanden, samtidig som stammen i størst mulig grad består av sunne og store individer.

- **Viktigheten av sunne dyr:** Kyr og okser i høyproduktiv alder og god kondisjon gir tidlig fødte kalver, større kalver, flere kalver og generelt dyr med bedre forutsetninger.

- **Strategi for aldersøkning:** For å øke alderen og kondisjonen i bestanden er et høyt uttak av kalv og små/svake dyr i eldre årsklasser en forutsetning.
- **Konsekvenser:**
 - **Kortsiktig effekt:** Gjennomsnittlig slaktevekt for kalv og ungdyr i fellingsstatistikken kan gå ned, ettersom jegerne bevisst velger ut de minste individene. Dette er ikke et tegn på dårlig bestandstilstand, men et resultat av en villet seleksjon.
 - **Langsiktig resultat:** Bestanden som står igjen etter endt jakt, vil bestå av flere eldre og tyngre dyr. Dette gir en mer robust bestand med høyere produksjonspotensial og bedre kondisjon.
 - En høy avskyting av kalv i forhold til ku fører til at det registreres en for lav kalveproduksjon.

Kjønnsfordeling

Avskytingen skal bidra til en ønsket kjønnsstruktur i elgbestanden.

- **Mål for kjønnsfordeling:** Avskytingen skal legges opp på en slik måte at stammen har en hunn- og hanndyrfordeling på maksimalt 1,7 kyr per okse blant dyr eldre enn kalv, registrert via sett elg.
- **Praktisk avskyting:** Dette gjøres ved å tilstrebe et likt uttak mellom kjønnene i alle alderskategorier. I praksis betyr det en høy andelsmessig avskyting av kalv og ungdyr, og lavere avskyting av voksne okser.
- **Sanksjon ved skjevhet:** Vald som feller skjevt på kjønnene kan få endret tildeling.
- **Bevaring av store okser:** For å sikre et tilstrekkelig antall store okser i stammen, oppfordres valdene til å ha fokus på bevaring av store okser. Store okser er et naturlig element i elgstammen, bidrar til en mer aktiv brunstperiode, gir en kvalitativt god elgstamme, høyere produksjon og gir en mer attraktiv jakt og naturopplevelse.

Samarbeid og struktur

- **Felles forvaltningspraksis:** Narvik kommune skal stimulere til at valdene i hele kommunen har felles forvaltningspraksis, slik at det sikres en helhetlig forvaltning over store arealer.
- **Bestandsplanområder:** Narvik kommune skal arbeide for at valdene i kommunen blir med i et bestandsplanområde, slik at forvaltningsområdene i kommunen blir større.

Bestandsplanbasert forvaltning

Krav til bestandsplanområdet og planen.

Elgforvaltningen skal i utgangspunktet være bestandsplandrevet. Det vil si at tildelingen skal skje til bestandsplanområdene og det skal utarbeides flerårige avskytingsplaner.

For å bli godkjent som bestandsplanområde stilles det følgende krav til bestandsplanene:

1. Bestandsplanområdet eller valdet må disponere tellende areal minimum 20 ganger minstearealet for å få godkjent flerårig plan.
2. Bestandsplanen skal ha en varighet på to til fem år, hvor treårige planer er å foretrekke.
3. Bestandsplanen skal inneholde:
 - a. En vurdering av hvordan elgstammen i planområdet forholder seg til kommunal målsetting.
 - b. En vurdering av hvordan elgstammen har utviklet seg i den bakenforliggende planperioden.
 - c. En tydelig beskrivelse av hvilke tiltak som må gjennomføres for at elgstammen skal harmonere med kommunal målsetting – et mål for planen.
 - d. En realistisk årlig avskytingsplan som bidrar til å bringe/holde elgstammen i området så tett opp mot kommunal målsetting som mulig.
 - e. En årlig skriftlig evaluering av hvordan årets jakt sørger for å oppfylle de kommunale målene og målene i bestandsplanen.
 - f. Avskytingsplanen skal minimum inneholde alle disse følgende tre dyrekategorier hvert år, og årlig planlagt uttak av hver kategori skal presiseres i antall og prosentandel:
 - i. Kalv
 - ii. 1,5 år og eldre hanndyr
 - iii. 1,5 år og eldre hunndyr.

Avskytingsplanen kan deles opp i ytterligere kategorier, men andelen kalv i uttaket skal presiseres uansett.

Kommunen har ingen hjemmel til å kreve en gitt andel kalv eller voksne i tildelingen, men dette kan anses som veiledende, fordelt på tre eksempler for oppdeling av dyrekategorier:

Eksempel 1:

- Kalv: 50 %
- Ungdyr: 20 % (50/50 på kjønn)
- Voksen ku: 15 %
- Voksen okse: 15 %

Eksempel 2:

- Kalv: 50 %
- 1,5 år og eldre hanndyr: 25 %
- 1,5 år og eldre hunndyr: 25 %

Eksempel 3:

- Kalv: 50 %
- Liten okse (opp til og med 5 tagger): 20 %
- Hunndyr: 25 %
- Stor okse (over 5 tagger): 5 %

Nedklassifisering av dyr

Narvik kommune oppfordrer valdene til å etablere interne ordninger der det i bestandsplanen planlegges egne "potter" som kan tildeles jaktfelt som skyter små individer. Dette for å stimulere til at små og svake voksne dyr tas ut av bestanden. Denne "potten" tildeles ikke de ulike jaktfeltene før jakta, men holdes igjen for å tildeles ved uttak av små individer. Det er viktig at kalver registreres som kalver, ungdyr som ungdyr osv. i Hjorteviltregisteret.

Vesentlige avvik

Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan målt i felte dyr, kan kommunen gå inn for å tildele dyr etter alder og kjønn, jfr. § 16 i forskrift om forvaltning av hjortevilt, slik at forutsetningene og intensjonene i planen blir oppfylt.

Miljødirektoratet antyder at en årlig overføring på inntil ti prosent av fellingstillatelsene normalt kan aksepteres av kommunen. Videre beskrives det at kommunen kun unntaksvis bør akseptere overføring av mer enn ti prosent.

Overskridelse av kvoten ved planperiodens slutt anses uansett som feilskyting og behandles i henhold til viltlovens § 48. Dyra, eller verdien av dem vil da bli inndratt til fordel for kommunens viltfond.

Det regnes aldri som avvik dersom det skytes kalv i stedet for eldre dyr. Avskyting av yngre dyr enn det planen tilsier, påvirker ikke neste års kvote.

Vald/bestandsplanområder som ikke oppfyller kommunale målsettinger i uttaket, og som systematisk oppnår skjevt uttak mellom tildelte og felte dyr, ved at man for eksempel utnytter kalvekvotene for lite, vil få økte kalvekvoter ved den videre tildelingen. Det samme gjelder ved skjev avskyting av kjønn. **Det tas løpende hensyn til tidligere års avskytinger.** Alle felte dyr skal belastes tildelt kvote med mindre slaktet er kontrollert og vurdert som uegnet som mat.

Om vald/bestandsplanområder ikke oppfyller kommunale målsettinger i uttaket ved å systematisk ha en for lav avskyting av elg som fører til økning i bestanden, vil nabovald/planområder kunne få tildelt flere elger underveis i planperioden.

Vald/bestandsplanområdene oppfordres til selv å disponere et visst antall fellingstillatelser som kan brukes til dyr som bestandsplanområdene ønsker å premiere jaktfeltene for å ta ut, interne nedklassingsregler, ved eventuelle feilfelling eller ved behov for uttak av skadegjørende elg innenfor jakttiden.

Vald utenfor bestandsplanområde

Vald som ikke er store nok til flerårig tildeling (areal under 20 ganger minstearealet) får tildelt kvote etter § 18 i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, det vil si kalv, hanndyr 1,5 år og eldre samt hodyr 1,5 år og eldre.

Ved årlig tildelt kvote etter §18 tildeles dyr med følgende fordeling:

Kalv: 50 %

Hanndyr 1,5 år og eldre: 25 %

Hunndyr 1,5 år og eldre: 25 %

For små vald oppfylles prosentfordelingen på tildelingen over flere år samlet. Vald som oppnår skjevt uttak mellom tildelte og felte dyr, ved at man for eksempel utnytter kalvekvotene for lite, vil få økte kalvekvoter ved den videre tildelingen. Det tas løpende hensyn til tidligere års avskytinger. Kommunen kan fravike fordelingen, om det vurderes nødvendig.

Registreringsrutiner

Registrering	Ansvar	Frist innsending til kommunen
Sett elg	Jaktfelt/vald	10. januar
Veid slaktevekt på <u>alle</u> felte dyr	Jaktfelt/vald	10. januar
Antall tagger på felte okser	Jaktfelt/vald	10. januar

Kommunen kan trekke tilbake godkjent bestandsplan dersom forrige års fellingsresultat ikke rapporteres som pålagt. For bestandsplanområder, bør manglende rapportering fra ett eller flere vald i bestandsplanområdet føre til tilbaketrekking. Tilsvarende kan mangel på rapportering være grunn til å nekte godkjenning av omsøkt bestandsplan. Manglende rapportering fører til utilstrekkelig kunnskap om bestanden i området, og gir ikke kommunen mulighet til å vurdere bestandsplanens måloppnåelse.

Kontrollrutiner

Narvik kommune kan gjennomføre kontroll av felt elg.

Jakttid

Narvik kommune henstiller valdene til å benytte jakttidens lengde til å ta ut de rette individene.

Samarbeid

- Kommunen ønsker å stimulere til samarbeid mellom vald i form av bestandsplanområder, som i hovedsak bør avdeles av naturlige skiller og barrierer.
- De jaktområder som har grense til nabokommuner bør holde kontakt med tilstøtende jaktområder i disse kommunene.
- Narvik kommune skal samarbeide med nabokommunene om den kommunale elgforvaltningen.

Kassering av dyr

Felt hjortevilt som ikke er egnet som menneskemat kan kasseres. Kassering kan kun gjøres av Mattilsynet eller av den som kommunen måtte bestemme. Det er i slike tilfeller viktig å kunne framvise de nødvendige vitale organer (hjerte, lunger, lever, nyrer og milt) ved forespørsel. Dyr som skal vurderes kassert kan fremvises på slakteplass så fremt vitale organer og hodet kan fremvises samtidig. Ved kassering tas ikke dyret på kvoten, men tilfaller det kommunale viltfondet.

Ettersøk

Ettersøk i kommunal regi

Innen eget valds grenser skal ettersøk om nødvendig pågå ut dagen etter skadeskytingen. På annet vald opphører retten til ettersøk og felling ved utgangen av den dag skadeskutt hjortevilt kom inn på valdet. Ved pliktig ettersøk som etter første dag er uten resultat eller foregår på annen grunn, skal jeger eller jaktlag underrette jaktrettshaver og kommunen ved viltforvalter. Hvis kommunen overtar et jaktettersøk kan kommunen pålegge det aktuelle jaktlaget å bistå som postmannskap eller kjentmann om kommunen finner dette hensiktsmessig. Jaktlaget er da pliktig til å møte opp. Ettersøk i kommunal regi utføres av kommunens ettersøksgruppe.

Kunstig lys på ettersøk

Kunstig lys kan benyttes under ettersøk på skadet hjortevilt. Før kunstig lys benyttes på ettersøk etter hjortevilt skal jegeren varsle kommune, jaktrettshaver og politi, og jegeren har bevisbyrden for at påskytingen var lovlig.

Sjekkliste:

- Melde fra til jaktrettshaver.
- Melde fra til kommune:
 - Ring ettersøksvakta.
 - Ev. sende e-post til postmottak@narvik.kommune.no.
 - Opplyse om art, jegers navn, sted, jaktrettshaver og tidspunkt for oppstart.
 - Melde utfallet så fort ettersøk er gjennomført.
- Melde fra til Politiet:
 - Ring 02800 og opplyse om jegers navn, sted, jaktrettshaver og tidspunkt for oppstart.

UTKAST

*Deler av teksten er bearbeidet ved hjelp av godkjent KI-assistent (Gemini Workspace Enterprise).

Vedlegg:

Frister:

- 15. januar:
 - Fremme forslag om endring i minstearealet.
- 15. mars:
 - Frist for kommunen å fastsette minstearealet.
- 31. mars:
 - Frist for kommunen å rapportere fallvilt til SSB via Hjorteviltregisteret.
- 1. april:
 - Kommunens frist for å trekke tilbake valdgodkjenning
 - Kommunens frist for å trekke tilbake godkjenning av bestandsplan og bestandsplanområde
 - Rettighetshavers frist for å trekke eiendommen ut av godkjent eller omsøkt vald eller trekke et vald ut av godkjent bestandsplanområde
- 1. mai:
 - Rettighetshavers frist for å søke godkjenning av vald eller bestandsplanområde.
 - Rettighetshavers frist for å melde endringer i valdet eller i bestandsplanområde til kommunen.
 - Rettighetshavers frist for å søke om godkjenning eller endringer av bestandsplan.
- 15. juni:
 - Kommunens frist for å godkjenne vald, bestandsplanområde, bestandsplan for elg eller hjort og kvotefri jakt på rådyr.
 - Frist for utsending av fellingstillatelser av elg.
- Rapportering: Valdansvarlig representant rapporterer årlig fellingsresultat til kommunen innen 14 dager etter endt jakt. Kommunen skal innen 30 dager etter endt jakttid rapportere dette til Statistisk Sentralbyrå gjennom Hjorteviltregisteret.
- Kommunen kan også etter søknad gi dispensasjon fra noen tidsfrister og det samme gjelder Landbruksdirektoratet.

Telefon: (+47) 76 91 20 00
Postboks 64
8501 Narvik

E-post: postmottak@narvik.kommune.no
www.narvik.kommune.no
Org.nr: 959 469 059